

ELŐFIZETÉSI ÁRAK:

A kiadványban átvéve:
 Helyes óvre — 16 kor.
 Helyes óvre — 6 c
 Kályha kávéval:
 Helyes óvre — 20 kor.
 Helyes óvre — 5 c
 Vidékre postán szállítva:
 Helyes óvre — 24 kor.
 Helyes óvre — 6 c

TISZÁNTUL

POLITIKAI NAPILAP

Megjelent minden nap a hetiz és
 ünnepi napok kivételével

Beosztás: kiadvány:
 Nagyvárad, Apáczai-utca 3.

A kiadványt kiadja a kiadvány
 vagy megvásárolja az utólagos.

Előfizetők és hirdetősek a
 kiadványban intézkednek.

Helyes óvre 6 c.

Országgyűlés.

Tisza István programja.

Budapest, nov. 6.

(Saját tudósítónktól.) Az utcán még mindig sűrű rajokban állnak az érdeklődők és a Ház karzatára még ma is kevesebben tudnak bejutni, mint ahányan szeretnének. Nagyszámúban vannak jelen a képviselők is és a miniszterek teljes számban vannak jelen. A folyosót ma már nem izgatja annyira a kérdés: elmondhatja-e majd ma gróf Tisza István miniszterelnök a programbeszédét? Hát bizony általános meglepetésre el is mondotta. Az Apponyi Albert gróf lemondásáról szóló vitának vége szakadt, mire az új miniszterelnök nagy figyelem közt előterjesztette a képviselőháznak is programját, melyet a főrendiházban már elmondott. Ezzel a válság megoldása felé újabb, nagy lépés történt előre.

A Ház e nagyérdemű gyűléséről szóló tudósítás a következő:

Dániel elnök fél 11 óra után nyitja meg az ülést. Bejelenti az elnök, hogy Reich Adár ellen egy fővárosi ügyvéd összeférhetlenségi esetet jelentett be. Az összeférhetlenségi bizottság elé utasítják.

Egy esküszegés.

Ezzel a napirendre, vagyis az Apponyi lemondásához való hozzászólásnak a folytatására kerül a sor. Polónyi Géza egy legszemélyesebb ügyét találja fel a Háznak. Rakovszky István tegnap azt kiáltotta „kedélyeskedve” szóló felé, hogy: Esküszegő! Nos, Rakovszky többször elkövette azt a tapintatlanságot, hogy magánbeszélgetést hozott a Ház elé. Itt is ilyesmirel van szó. Szóló egy izben szinczerizálván Beöthy Akossal meg Bartha Miklóssal, szóba került, hogy mi a teendő, ha olyan kormány jönne, mely az ellenzékkel meg tudna nyugtatni. Ekkor Bartha trefásan megfenyegette szót: Vigyázz! Te esküt tettél! — Hát ez az az esküszegés, a mire Rakovszky tegnap célzott. Egyébként izléstelen-ségnek tartja, hogy kávéházi magánbeszélgetéseket ide a Ház elé vigyenek. (Helyeslés bairól és jobbról.)

Apponyi lemondása.

A volt házelnök lemondásához fűzött vitában ma elsőnek a jobb oldal egy képviselője szólal fel, Ballagi Géza, a kit tegnap különösen Zboray kikezdett. Ballagi Géza kijelenti, hogy a legnagyobb sajnálattal veszi Apponyi lemondását.

— Kálomista jezsuita! kiáltja közbe Olay. Ballagi Géza foglalkozik azokkal a célzásokkal is, a miket Zboray is, Holló is, mások is tettek az ő sárospataki nyilatkozatára. Hát ezt rosszul kolportáltak a lapok, mert először is nem Sárospatakon tette ezt a nyilatkozatot, másodsor nem az volt a nyilatkozata, hogy ha nem lesz meg a nemzeti hadsereg, akkor ő a 48-as párthoz csatlakozik. (Zajongás a baloldal-

lon.) Hanem igenis azt mondta, hogy a hadseregnek nemzeti kifejlését a 67-es alapon kívánja. Ezt pedig gróf Tisza István meghozza. (Nagy zaj és ellenmondás az Ugronpárt és néppár padjaiban. Zajos helyeslés és eljenzés a jobbról.) Ez a lappangó obstrukció, a mely most megindul, csak czégerül használja a régi jelszavakat, valóban klerikális harez ez a tiszta liberális irányzat ellen. (Zajos helyeslés jobbról.) Végül kijelenti, hogy Apponyi lemondását illetőleg csatlakozik baró Daniel Ernő javaslatához (Helyeslés jobbról.)

Holló Lajos szólal most fel ismét, hogy hosszasan polemizáljon Ballagi Gézával. Majd Apponyi kiválóságait méltatja. Kifejti, hogy a mostani zavaros állapotok között nem is idején való új elnököt választani. Szemére veti Tiszának, hogy mikor mint új kormányelnök esküt tett a koronának, nem a magyar állam diszében jelet meg, hanem annak a hatalomnak az uniformisában, melynek tuitengése ellen küzdenek.

— Gyalázat! Szégyen! — zugja a baloldal.

Holló Lajos: Apponyi hajoljon meg az ország közkivánsága előtt és maradjon meg e nehéz időkben az elnöki állásban.

Az elnök vita vége.

Most meglepetés következik. Az elnök jelenti, hogy nincs több szónok feljegyezve az Apponyi lemondásáról való vitában, ennél fogva a vitát bezárja és eirendeli a szavazást.

A többség egymásután szavazza le Darányi Ferencnek, Kovács Pálnak, Szederkényi Nándornak indítványát, de egyhanguan fogadják el a Ház Dániel Ernő indítványát, mely elismeréssel honorálván Apponyi működését, lemondását elfogadják, ugyancsak egyhanguan fogadják el Hock János indítványát, mely szerint sajnálattal veszik tudomásul a lemondást, és egyhanguan fogadják el Hellebronth indítványát is, mely szerint elvárják a jövő elnöktől, hogy ugyanily elvek szerint vezesse a Ház tanácskozásait.

— Éljen Apponyi! kiáltja a baloldal, de a jobboldal még lelkesebben kiáltja vissza: — Éljen Apponyi.

Szünet alatt.

Mikor az ülés megkezdődött, még senki sem sejtette, hogy a czélatos elnökvitanak ma oly gyors és hirtelen vége szakad. Annál nagyobb volt a meglepetés, hogy Tisza István végre mégis hozzájut programjának elmondásához. Az Ugron-pártiak járnak csöndesen és mondogatják busan:

— Hja, tiz ember nem tud semmit se csinálni!

Déli tizenkét óra is elmúlt, mikor az elnöki csengő végig berreg a hullámzó folyosókon és a népes büffén: sietve tódul be mindenki a terembe.

A miniszterelnök programja.

Az ülés újból való megnyitása után előbb Rakovszky István személyes kérdés címén viszsza vonja a tegnapi bejelentett két mentelmi esetet.

— A miniszterelnök kíván szólni! — jelenti az elnök.

Hangtalan csend támad.

Gróf Tisza István: Azt hiszi, elérkezett az ideje, hogy programját a nemzet elé tárja. Mindjárt rátér arra, hogy az ország széles rétegeiben él a vágy a vezénnyelv magyarsága iránt.

Polónyi Géza: Az egész nemzet kívánja ezt!

Gróf Tisza István: A nemzet egésze viszarriad attól, hogy a korona és a nemzet közt mélyreható viszály támadjon és ezért a kérdés most megoldhatatlannak tűnik ki. (Nagy larma és ellentmondás bairól.) Ellenben elfogadhatónak látszik a megoldásnak az a módja, a mely kínálkozik.

— Hát a magyar nyelv! — kiáltják Ugronok. — Azt nem hagyjuk. — Kitámad az ellen? — Körber-e? — Vagy ki?

Gróf Tisza István: Az igazságot, képviselő uraim, lehurrogni nem lehet. Önök a zajongásokkal elfojthatják itt szavaimat, de az ország közvéleménye meghallja az igazságot. (Tüntető taps jobbról.) — A miniszterelnök ezután rátér a hadseregi reformok vázolására. Első sorban a hadsereg jeivényei fognak közjogunknak megfelelően reformáltatni. Azután a katonai büntető judikatura a szóbeliség, nyilvánosság és közvetlenség alapjára kerül és magyar lesz a védelmi tárgyalás nyelve az első fokon. Az idegen csapatoknál levő magyar tisztek magyar csapatokhoz kerülnek és a tisztnevelésnél a magyarság érdekeit arányosan fogják érvényesíteni.

Polónyi Géza: Ezt önök már száz esztendeje ígérték és soha sem tartják be.

Gróf Tisza István: A magyar tisztek nevelésében jelentős dolgot kell látnia mindenkinek. (Zajos helyeslés jobbról.) Tervbe van véve a kellő alapítványok és tanintézetek felállítása. (Tetszés jobbról.) E tanintézetekben a magyar nyelv jogaiban lesz. Így tehát jelentős és lényeges ez a reform. (Ugy van!) Nyugodt lélekkel állítja, hogy mindez, amit elsorolt, sokkal több, mint a mennyit félével ezelőtt az ellenzék kívánt. (Zaj a baloldalon.) És kijelenti, hogy a mi reform van, nem lett volna meg, ha a korona a maga atyai szívével nem sietett volna a nemzet óhajának teljesítésére.

— Éljen a király! zugja egyértelműleg a jobb oldal.

Gróf Tisza István: Az ellenzék harcának folytatását nem kívánhatja most már.

Barta Ödön: Én kívánom.

Gróf Tisza István: Nem akarok szememnek hinni, hogy Barta Ödön az, a ki így beszél. Hiszi, hogy ezen az alapon rá fog tudni térni a nemzet ez áldatlan állapotból való kivezető utra. Nem akarja hinni, hogy az ellenzék továbbra is utját akarja állani az alkotmányrendes működésének. Nem szabad ezt tennie a mostani nehéz közgazdasági állapotok között, nem szabad engedni, hogy ügyeink rendezetlenül maradjanak. Legyenek meggyőződve, hogy az elért eredmények a hosszú vita befejezését eredményezhetnék. Ezután rátér a részletekre, a melyek már jobbadán ismeretesek. Elsősorban indennitást óhajt kapni, aztán az ujonczozás elrendelését. Előterjeszti a költségvetés miként való tárgyalásának tervét, hogy t. i. az idej költségvetést már csak a tavalyinak kiegészítéseként tárgyalják. Kifejti, hogy a szabadselvűség és a nemzeti szempont fogja irányítani kormányzását és a jogtisztelet lesz működésének alapja.

FÁBRY TESTVÉREK

nagy áruháza

Nagyvárad, Olaszi, Fő-utca.

Telefon szám 76.

Egyedüli keresztény kalap és uri divat üzlet Nagyváradon.

Őszi és téli idényre legújabb divatu uri és fiu kalapok, női, férfi és gyermek

Budapesti kézimunka készítésű CZIPÓK, a legnagyobb választékban férfi fehérművek, kez-

tyük, harisnyák s mindennemű uri divatcikkék, meglepő szép választékban. 445

Lelkiismeretes kiszolgálás.

Elősmert szolid bevásárlási hely.

Az egyes részletezésnél itt is, ott is közbekialtás hangzik el balról. Tessék beszédem végeztével kérdést intézni hozzám — felel Tisza — ha hézagot látnak valahol és én nyíltan fogok válaszolni.

Volt még egy incidens. A nemzetiségi igazgatás megátalásának nagy tetszés között történt kilátásba helyezése után Horvátország külön jogi állását fejtette ki Tisza. Ekkor *Zmeskál* Zoltán német nyelven valami magyarázatfélt kiáltott oda a horvát képviselők felé.

— Értjük mi a magyar nyelvet is! — vágott vissza önérzetesen az egyik horvát képviselő a jobboldalt lelkes tüntető tapsra ragadván ezzel.

Gróf *Tisza* István ezután rátért az egyes tárczák programjának kifejtésére, mely a főrendiházban történt fejtegetésekből szintén ismeretes már.

Tisza István gróf beszéde további során a tisztviselők fizetésrendezésére vonatkozólag kijelenti, hogy a kormány jelenleg még nincs abban a helyzetben, hogy végleges nyilatkozatot tehetne a már egyszer beterjesztett javaslatokról, mert ez még fél munka, s kielégítőenül maradtak a vármegyei tisztviselők érdekei. (Nyugtalanság balról.) Továbbá szükségesnek tartja a miniszterelnök, hogy a felekezeti tanítók fizetése arányba hozassék az állami tanítókéival. E célra a kormány azon iparkodik, hogy a felekezeteknek kellő segély álljon rendelkezésükre. (Tetszés a néppárton.)

Kaas Ivor: Ez már magyar politika!

Polónyi Géza: Ez paktum a néppárttal.

Tisza István gróf folytatva beszédét, ünnepelesen kijelenti, hogy a javaslat napirendről való levétele távolról sem áll a kormány szánékában s minden törekvése oda irányul, hogy e kérdés még 1904-ben megoldassék. A már ez idén felkeltett reménység kielégítésére pedig a kormány célja az, hogy az 1903-ki költségvetésben e célra *felvett összeget mint rendkívüli pótlékot fogják kiosztani a tisztviselők között.*

Ezután áttérve a kiegyezési javaslatokra, kijelenti, hogy ezekhez feltétlenül ragaszkodik. Sorba szedte s részletezte azután a kormány programját már ismert, idevágó pontjait. Végül kéri a házat, hogy nem tekintve a multat, most mikor tárgyi ok nincs a küzdelemre, iparkodjanak békés együttérzéssel munkálni az alkotmány megvédésén. Ne feledjük, ugymond, hogy mindnyájan magyarok vagyunk!

Ugron Gábor: Bécsben legyen magyar, ne itt!

Tisza István: Bécsben is vagyok legalább is olyan magyar, mint *Ugron* Gábor ur! Ezek után azzal fejezi be beszédét, hogy az alkotmány védelmére egyesítse a nemzetet. (Hosszas éljenzés jobbról.)

H I R E K

* **Radu püspök üdvözlése.** Arad megye közgyűlése, mint onnan jelentik, elhatározta, hogy *Radu* Demeter nagyváradai g. kath. püspöknek székfoglalása alkalmával üdvözlő átiratot küld.

* **Kotunovics Sándor temetése.** Általános, mély részvét kísérte sirjába tegnap a premontrai rend nevezetes halottját *Kotunovics* Sándor nyug. főgimnáziumi igazgatót, a rend házfőnökét. A szertartás kezdetére kora délelőtt Nagyvárad egész előkelő társadalma összegyűlt a főgimnázium disztermében, hol a ravatal volt felállítva. Megjelentek: *Radnay* Farkas főlsz. püspök, *Rimler* Károly polgármester, *Ritoók* Zsigmond táblaelnök, *Karg* ezredes, *Mangra* Vazul, *Mayor* Miklós, *Filippovich* alezredek, *Laurán* Ágoston, *Nyes* Mózes gör. kath. kanonok, *Kurovsky* Ferencz főügyészhelyettes, dr. *Bozóky* Alajos jogakadémiai igazgató a tanári karral s az ifjuság képviselőivel, *Nagy* Géza kir. ügyész, *Dencs* János, *Hoványi* Gyula dr., *Gerő* Ármin, *Wallner* Ödön, *Darvassy* Lajos, *Keszthelyi* Zoltán, *Komlóssy* József, *Bige* Gyula, dr. *Vucskics* Gyula, *Fássy* Lajos, *Tatár* Zoltán, *Stark* Gyula, *Rácz* Mihály, *Nadányi* Jenő, *Pallay* La-

jos, *Gyöngyössy* István, *Szokoly* Tamás, *Moess* Károly, dr. *Márkus* László, *Vimmer* Julián, *Reismann* Mór, *Bereczky* Géza, dr. *Schiff* Ernő, dr. *Kornstein* Lajos, *Radó* Ignác, *Köszeghy* József, *Lázár* Márton, *Láng* József, *Stocker* József, *Hranyiczky* Károly, *Rutter* Emil, *Buhl* Emil stb. Az uri-utezai rendház előtt a főgimnáziumi, főreál és kereskedelmi iskola ifjusága állott sorfalat gyászlobogóval a tanárok vezetése mellett. A beszterelést *Fetsler* Antal apátkanonok végezte *Kovács* és *Serly* káplánok s több növendékpap segédletével. A *Circumdede* runt megható melódiáit a növendékek kara énekelte. A beszterelés után a rend templomában rekviem volt az elhunyt lelkiüdvéért. Ennek végeztével az impozáns gyászmenet kivonult az olasz temetőbe, hol a megboldogultat korábban elhunyt társai mellé helyezték örök nyugalomra. A sirnál *Suhajda* Kálmán VIII. osztályu főgimn. tanuló mondott megható gyászbeszédet. Tizenegy óra elmúlt, mikor a gyászoló közönség a temetőből a városba visszatért. A koporsót borító koszorúk feliratai a következők voltak:

Szeretett jó testvérünknek *Tóni* és *Leontin* — a viszontlátásra. A görög katolikus szeminarium — hálás kegyelettel. Szeretett volt igazgatójuknak és házfőnöküknek — A nagyváradai *Premontrai* rendház tagjai. Kegyeletük jeléül — a kassai rendtársak. A nagyváradai állami főreáliskola tanártestülete — tisztelete jeléül. *Des Escherollesz* család — tisztelete és barátsága jeléül. Kegyeletes megemlékezésül — a jászói prépost. A hálás VII. osztály — szeretett volt igazgatójának. A VIII. osztály ifjusága — szeretett volt igazgatójának. A VI. osztály szeretett igazgatójának — utolsó üdvözlötül. Az I. osztály volt igazgatójának — hálás szeretettel. Az I. B) osztály növendékei — utolsó üdvözlötül. A III. B) osztály tanulói — hálás kegyelettel. A IV. osztály szeretete jeléül — volt igazgatójának. A nagyváradai felső kereskedelmi iskola — egykori tanárának. A II-ik osztály ifjusága — szeretett volt igazgatójának.

* **Az ugrai manátum.** *Tisza* István gróf miniszterelnökké történt kinevezése folytán, lemondott az ugrai kerület képviselői mandátumáról. A vármegyénel már megtették az előkészületeket, az új választás kitűzésére. A központi választmány e tárgyban legközelebb ülést tart, melyen megállapítják a választás határidejét és megalakítják a szavazatszedő bizottságokat. Mint értesülünk, az új választást e hó 20-ika tájára javasolják, a választásra elnökül *Markovits* Antal földbirtokost küldik ki. A szabadelvű párt, természetesen, újból *Tisza* István gróf miniszterelnököt jelöli, kinek megválasztása ez uttal is bizonyos. Jelöltet állít a függetlenségi párt is. A kerületben már is igen élénk a hangulat s erősen készülnek a mérkőzésre. Függetlenségi párti jelöltekül *Szokoly* Tamás ügyvédet, a nagyváradai függetlenségi pár elnökét és *Stocker* József dr. ügyvédet emlegetik. Egy fővárosi lap szerint, *Mocsáry* Lajos gróf lesz *Tisza* István gróf ellenjelöltje.

* **Az új belügyminiszter kihallgatása.** *Tisza* István gróf miniszterelnök, ugys mint belügyminiszter, e hó 12-től kedődőleg minden hét csütörtökön délután 4 órakor a belügyminiszteriumban általános kihallgatást tart.

* **Esküvő.** *Tripsó* Sándor járásbírósi aljegyző ma, szombaton tartja esküvőjét *Berettyó-Ujfaluban* *Karakas* Margit kisasszonnyal, özv. *Karakas* Lajosné kedves, szép leányával.

* **A gyermek-kórház első éve.** Nagyvárad város legifjabb áldásos intézményének: a *Szta-rovcsky* gyermek-kórháznak igazgató választmánya tegnap tartott üléseben örvendetesen győződött meg a kórház eddigi működésének dicséretre és elismerésre méltó eredményéről. Az ülés elején dr. *Schiff* Ernő a kórház kitűnő igazgató főorvosa tett előterjesztést. A kórház forgalma igazolta, hogy az intézmény hézagpótló. A megnyitás óta (egy év alatt) november

1-ig bejáró beteg 700 látogatta az intézetet s 199 beteget ápoltak. Már jó idő óta helyszüke van s a jelentkezőket előjegyzik. Október hónapban 25 beteg gyermeket vettek fel. Az év folyamán elhalt 15 beteg; de ezek közül 4-et haldokolva, 1-et veleszületett fejkörbőben és 4-et gümőkóros agyhártyagyulladásban hoztak a kórházba. Műtétet 55 esetben végeztek. Október 1-én vették át az ápolást az apácák, akik már is fényesen megcáfolták az egyes helyekről felhangzott aggodalmakat. A legnagyobb elismerés hangján szól az ápoló nővérekről, akik nagy buzgalommal és odaadással teljesítik a betegek gondozását. — Pénzügyi tekintetben is fényes az eredmény. Ez év alatt az ápolási napok száma 4970; — ápolás díj ezek után 9320 kor. A kiadást teljesen fedezte a bevétel s így az alap jövedelme érintetlenül marad. Különben szükség van a kórház kibővítésére. — A jelentést örvendetes tudomásul vették s a főorvosnak a bizottság köszönetét fejezte ki. — *Ragány* János főszámvevő ezután előterjesztette a költségvetést. A bevétel 231340 kor., a kiadás 19340 kor. 80 fillér. A kezdő maradvány érintetlen. Ilyen kedvező körülmények mellett a napi ápolási díjat a jövő évre 1 kor. 90 fillérről 1 kor. 74 fillérré szállították le; az igazgató főorvos tiszteletdíját pedig 1000 koronáról 1600 koronára emelték fel, azzal, hogy ez még nem a végleges összeg s az intézmény fejlődésével tovább emelni fogják. — Elhatározták, hogy a kórházat 14 ágygyal kibővítik, illetve átalakítják. A mérnöki hivatal megbízták a tervek és költségvetés elkészítésére. — Végül dr. *Hoványi* Géza indítványára elhatározták, hogy a városi árvaház választmányával együtt tisztelegnek *Szmrecsányi* Pál püspöknek s megköszönik a bőkezű adományát.

* **Főgymnázium Nagyszalontán.** A nagyszalontai négy osztályu gimnáziumnak nyolcz osztályuval való alakításának az ügye hatalmas lépéssel haladt előre a mult héten. A város képviselőtestületének a tagjai értekezletet tartottak, melyen megvitatták erősen a kérdést s abban állapodtak meg, hogy a képviselőtestület ülése elé terjesztik a gimnáziumi bizottság előterjesztését, hogy ajánljon föl a város a kormánynak egy ezer öles telket, az e célra már megszavazott 100.000 koronát s azonkívül évenként az eddigi fenntartási költségeket s még 6000 koronát, hogy ennek fejében a kormány Nagyszalontán a mostani négy osztályu községi gimnázium helyébe állítson föl nyolcz osztályu állami főgimnáziumot. A képviselőtestület a mi nap tartott közgyűlésén foglalkozott ezzel a nagyfontosságú kérdéssel s a törvény értelmében a végleges határozatra határidőül december másodikat tűzte ki. Már ezen a közgyűlésen is, a képviselőtestületi tagok majdnem kivétel nélkül örömmel fogadták az indítványt, amelynek folytán a vármegye legközelebb minden valószínűség szerint, hatalmas kulturintézménnyel lesz gazdagabb s teljesen bizonyosra vehető, hogy a december 2-iki közgyűlés megszavazza a gimnáziumi bizottság javaslatát. Kétségtelen az is, hogy a kormány örömmel fogadja a nagyszalontaiak hazafias ajánlatát és a főgimnáziumot rövid idő alatt fölállítja.

* **A nyugdíjalap költségvetése.** Nagyvárad város nyugdíjbizottsága tegnap délután *Rimler* Károly polgármester elnökle alatt ülést tartott, amelyen a nyugdíjalap 1904. évi költségvetést tárgyalták. A költségelőirányzat szerint az állandó alap állapota 205,701 kor. 70 fill. * kiadás 38191 kor. 40 fill., a maradvány 167510 kor. 30 fill. A rendelkezési alap bevétele 18392 kor. 70 fill., ezzel szemben a kiadás 38191 kor. 40 fill., s így a hiány 19908 kor. 70 fill., a melyet a házi pénztár fedez. A költségvetést elfogadták. — Dr. *Hoványi* Géza feltette a kérdést, hogy a nyugdíjalap jövedelmének fokozása céljából, helyén való lenne, ha a nyugdíjalap megvásárolná a várostól a régi városházat s ezen helyre nagyszabásu bérházat építene. A kérdésel foglalkozni kell. A bizottság helyeselte az indítványt s megbízta a polgármestert, hogy a helybeli építészeket kérje fel a terv és

költségvetés elkészítésére. — Végül még özv. *Fassie* Sándorné és özv. *Nemes* Jenőné özvegyi járulékát állapították meg.

* **A Szigligeti-Társaság** ma, szombaton délután választmányi ülést tart, amelyen az elnök előterjesztései után beszámolnak a bizottságok működéséről és megállapítják a legközelebbi felolvasó ülés műsorát, végül az esetleges indítványokat tárgyalják. Az elnökség az ülésről ezt a meghívót adta ki:

A Szigligeti-Társaság tisztikarának és választmányának t. tagjait van szerencsém a folyó évi november hó 7-ik napján szombaton délután 5 órakor a Gazdasági és Iparbank igazgatósági szobájában tartandó választmányi ülésre tisztelettel meghívni. Nagyvárad, november hó 3-án. *Rádl* Ödön, elnök.

* **A magántisztviselők egyesületének** vegalmi bizottsága tisztelettel felkéri az egyesület tagjait, hogy az egyleti helyiségükben ma este fél 9 órakor megtartandó családi jellegű estélyen minél nagyobb számban, családjaikkal, esetleg vendégeikkel megjelenni sziveskedjenek.

* **A kolozsvári nyomdász-sztrájk.** Kolozsvárott szerdán este a nyomdászok teljes sztrájkba léptek. Kedden még csak részlegesen ütött ki a bérharc az oly nyomdában, ahol maga a főnök is nyomdász — sokan dolgoztak. A bérelt tárgyalás szerdán déltől késő estig tartott s azzal végződött, hogy a szedők nem fogadták el a tulajdonosok ajánlatát. Mig a tárgyalás tartott, a délutáni lapok közül az *Ellenzék* litografálva adta ki táviratait, a *Magyar Polgár* pedig meg sem jelent. Az *Ujság*, amely reggeli lap, egy kis különkiadást adott ki. A közönséget — a válságos időre való tekintettel — nagyon kellemetlenül érinti a dolog. Teljesen hírforrás nélkül állanak s a fővárosi lapokra vannak utalva. Az ujságvállalatok a következő közös értesítést bocsájtották ki: A kolozsvári nyomdák személyzete tegnap reggel minden előleges értesítés nélkül beszüntette a munkát. Megbizottak útján utólagosan olyan követelésekkel állottak elő, melyeket a mostani üzleti viszonyok közt lehetetlen teljesíteniük. Ennek következtében tiszteletteljesen tudatjuk a n. é. közönséggel, hogy mindaddig, amíg a fennfoglalt akadályokat el nem háríthatjuk, *egyelőre sem hírlapokat, sem egyéb nyomdai munkákat nem állíthatunk ki.* Kolozsvár, 1903. november 5. A kolozsvári nyomdatulajdonosok és az *Ellenzék*, *Magyar Polgár*, *Ujság*, *Kolozsvári Friss Ujság* és *Kolozsvári Ujság* napilapok kiadóhivatalai.

* **A szegény-orvosi állapotok.** A közgyűlés, mely júliusban három szegény-orvosi állást szervezett és pedig úgy, hogy a költségek egy része a város pénztárát terhelné, 2700 korona pedig az országos betegápolási alap terhére. A belügyminiszter azonban most keresztülhuzza Nagyvárad város közönségének számítását, a

mennyiben a városhoz intézett leiratában kijelenti, hogy a 2700 koronát a törvény értelmében nem vállalhatja át a betegápolási alap terhére. Így most már nincs más választás, mint hogy vagy a 2700 koronát is a város pénztára viselje, vagy pedig belenyugodni abba, hogy a szegény-orvosi állásokból ezuttal nem lesz semmi.

* **Gyászrovat.** Botó Pál kádármester, Nagyvárad derék régi polgára, e hó 5-én élete 57-ik évében hosszú szenvedés után elhunyt. A megboldogult temetése e hó 7-én d. u. 3 órakor lesz Nagy-Körös-utca 705. szám alatti háztól.

* **Jótekonyság.** Ifj. *Berger* Sámuel könyvkereskedő *Kotunovics* Sándor koporsójára szánt koszorú megváltása címén tíz koronát küldött a gyermekbarát egyesületnek. — *Ötmösi* Sándorné ugyancsak tegnap két koronát küldött az egyesület céljaira.

x **Tambura zene a Koronában.** Ficzek Kálmán karmester vezetése alatt egy remek összhangu tambura zene és daltársulat tartja esténként előadásait. Az előadást Gyöngyösi Aranka, Por Paula, Neményi Terka, Komáromi Sándor és Földvári Rezső énekes és énekesnők tartják, úgy hogy közönségünk a legkellemesebben tölti idejét a Koronában.

x Ma, szombaton este a Lloyd kávéházban Hamza Miska és Gyuszi zenekara válogatott műsorral hangversenyt rendez.

Táviratok és telefonhírek.

Lónyai grófné betegsége.

Bécs, nov. 6. A tegnap este ideérkezett gróf Lónyai Elemérné állapota állandóan kielégítő. Ő felsége ma tudakozódott a grófné állapota felől.

Salamon Ödön meghalt.

Budapest, nov. 6. *Salamon* Ödön, a kiváló, ismert nevű író ma délután meghalt.

Törvénykezés.

A juhászbojtár gyilkosa. A tavaszon Biharorda község határában Stern Antal bérlő tanyáján *Sándor* János számadó juhász a bojtárját *Ispán* Antalt úgy megütötte, hogy az a sérülések következtében meghalt. A bojtár ugyanis a számadó tudta nélkül eltávozott a juhoktól s mikor visszatért, a számadó szemrehányást tett neki. A mérges természetű bojtár erre botalt támadt *Sándor* János számadóra, aki dulakodás közben kivette a botot a kezéből s kétszer a fejére ütött. A két ütés a boj-

tárnak halálát okozta, *Sándor* János ellen pedig megindították az eljárást halált okozó testi sértés miatt. Ebben az ügyben ma tartották meg a főtárgyalást a nagyváradai törvényszék előtt, Csulyok Béla dr. elnöklése mellett. Korn Lajos kir. ügyész vádoló és Teleszky Béla dr. védőbeszédét után a törvényszék *Sándor* Jánost fölmentette, mert jogos védelemnek minősítette a számadó cselekedetét. Az ítélet ellen a vádatóság képviselője fellebbezett.

Felelős szerkesztő: **Dr. Vuosklos Gyula.**

Nyilttér.

Kedvező alkalom!

Mérsékelt olcsó árak!

Csakis szolid kiszolgálás!

Fémjelzett

arany és ezüst órák és ékszerek.

Nickel és aczél órák.

Fali lógony- és ébresztő órák.

Ezüst és china ezüst evőkészletek.

Ezüst gyermek evőkészletek.

Mindenféle alkalomra való

értékes ajándék tárgyak.

Szemüvegek, hev- és légsúlymérők.

Jól szervezett

óra- és javítóműhely.

Feltétlen jótállás.

Szilágyi Géza^{utóda}

műórás,

Nagyvárad, Szt. László-tér,

a Fekete Sas szálloda épületben.

Mezey Sándor, Szt. László-tér „Sas“-szálloda alatt. Uri, női divat és fehérnemű raktára.

Ajánlja a n. é. közönség figyelmébe kizárólag legjobb minőségű árukkal felszerelt raktárát.

Urak részére: Kalapok, fehérneműek mérték szerint a legjobb kivitelben. Keztyűk, harisnyák, meleg gyapju alsó ruházatok. Különlegességek nyakkendőknél, gallérok s minden idetartozó cikkek.

Hölgyek részére: Juponok, Blousok, pongyolák, fűzők, harisnyaneműk, keztyűk s mindennemű ruházati idény és pipere cikkek, a legválogatottabb kivitelben,

gyermekruha újdonságok.

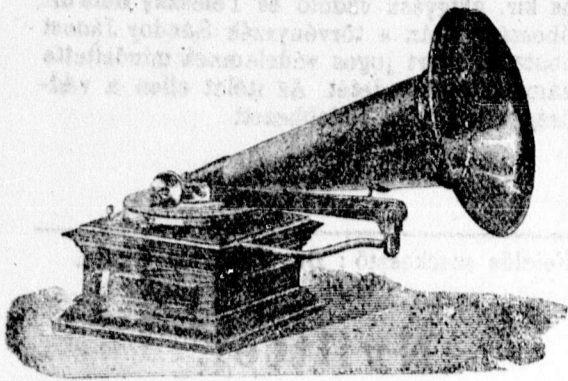
Meleg alsó ruházatok gyermekek részére.

Vidéki rendelések lelkiismeretesen eszközöltetnek. Kivánatra választék küldetik.

Mezey Sándor,

Szt. László-tér „Sas“-szálloda alatt.

LŐRINCZ MÓR NACYVÁRAD Szt.-János-utca elején.

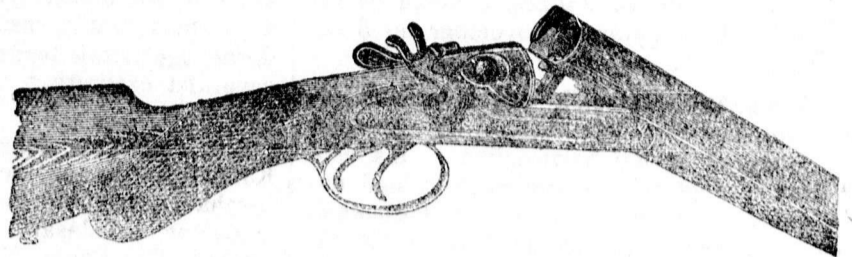

GRAMMOPHON beszélőgépek és lemezek főraktára.

Vadász-fegyverek, Revolverek, Flóbertek

és mindennemű kész és fűres töl-
tények, valamint bőr vadász-
táskák, fegyvertokok, ka-
mások nagy választékban.

Ló takaró pokróczok vég számra eredeti gyári árban, darabonként 1 frt 50 kr.-tól feljebb.

Olasz beretvák, hajvágó gépek, aczél zsebkések, ollók a legjobb minőségben.

Nagy választék hiteles pálinka, szesz, bor, must, sör, ecet és tej fokmérőkből.

Körösvölgyi saját termésű asztali borok literje 80, 36 és 40 kr. adó nélkül 8 krral olcsóbb.

HAJNAL FERENCZ

fűszer-, csemege-, bor-, déligyümölcs- és vadászkereskedése

NAGYVÁRAD, Fő-utca.

Nagybani szőlőeladás.

Csemege szőlő
kilója 20 kr.

nagyobb vételnél árengedmény.

Nagy raktár **sajtneműek, prágai sódar, szalámiból.**

Naponta friss teavaj 1 ko. 1 frt 20 kr.

Világhírű

Előpataki gyógy- és borvíz

egy liter 10 krajczár.

Kérjük t. vevőinket napi vagy heti szükségleteiket feladni, a mit kihordó kocsinkkal díjtalanul hazaküldünk.

Vidéki megrendelésnél csomagolást nem számítunk s díjtalanul küldjük az itteni állomáshoz. Számos megrendelést kérve maradunk

kiváló tisztelettel **Hajnal Ferencz.**

Naponta mindennemű friss gyümölcsök kicsinyben és 5 kilós postakosarakban.

GYÖNYÖRÜ

a fehér és finom arczbőr, valamint az arcz szeplő és bőrtisztítálatások nélkül. Hogy ezt elérhesse naponként mosdjnaak

Bergmann-féle Litiom-szappannal

amelynek védjegye két bányász. 785b

BERGMANN & Co. Dresda és Tetschen a/C.

Kapható darabonként 80 fillérért

Czifler Imre, Huzella M., Sonnenfeld József, Schlosser Gusztáv és Vadász Albertnél.

A fizetés rendezés

magába véve kevés! Iparkodjunk adósságainkat is rendezni! Nyugdíj-képes tisztviselő, kinek legalább is 2000 korona törzsfizetése van és **összes adósságait egy kalap alá husni**, illetve előnyösen convertálni és amortizálva rendezni óhajtja, forduljon az «O. M. tisztviselő egyesület kolozsvári Képviselőségéhez» (Kolozsvár, Ferencz József-ut 7. sz.) honnan is díjmentes felvilágosítást nyer. Válasz-
486 bélyeg csatolása kéretik.

Ki kedvel egy jó csésze teát, kérje mindenütt a világ minden táján a legjobb teáját, a mely az

INDRA TEA

A legfinomabb kínai, indiai és Ceylon-teák vegyülete. Valódi csakis eredeti csomagolásban. — Raktárak a falragaszokon láthatók. 110

Fix fizetéssel

állandó alkalmazást nyernek oly intelligens megbízható egyének, kik gyermekbiztosítások szerzésével kívánnak foglalkozni.

Bővebbet Zöldfa utca 19. I. em.

FIGYELEM!

Nincs ember Nagyváradon, ki ne ismerné az

Amerikai Áruházat,

mely valóban találkozási helye a szép rőfös árúk kedvelőinek. Ha vidéki olvasóink között van valaki, ki ezt az üzletet még nem ismerné, tekintse meg, melynek óriási

rőfös és rövidáru raktára

bármely fővárosi üzlettel versenyezhet. Itt található a legegyszerűbb cikktől kezdve a legfinomabb áruig minden, ami finomat és szépet az ipar produkálhat. — Különösen **fehérneműekben** gyönyörű dolgok, a jó házi vászontól kezdve a legpompásabb kelengyéig. Olvasóink tehát saját érdekükben cselekszenek, ha ez igazán jónemű üzletben szerzik be szükségleteiket.

Kizárólagos női és gyermek-divat és kézimunka-üzlet.

EISLER BERTALAN

NAGYVÁRAD, Olaszi, Fő-utca.

Ujdonságok nagy választékban!

Szmirna gobelin, congré északi (Nordis) és damaszt kezdett és előjegyzett kézi munkákban, minden hozzá való anyaggal; iskola kötény, gyermek felöltő, sapka, fejkötő és kalap; Ujdonságok!! Flanel, barchet és szövetség gyermek ruhák; leány- és női fehérneműek. 292.

Nagy választék Női és Gyermekek Esőernyő, batiszt Zsebkendő, selyem Echarps és fejkendőiben.

Kizárólag csak női és gyermek **harisnyák** nagy választéka. — Zachariás és prágai glace keptyük és női pipere cikkek.

Mindennemű női szabó-cikkek. Ujdonságok csipke, applicatio és medaillonokban.